

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เขตทวีวัฒนา

จัดทำโดย นายชโลธร มากบาง
ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายปกครอง
สำนักงานเขตทวีวัฒนา

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมอาสาสมัคร

ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เขตทวีวัฒนา

จัดทำโดย นายชโลธร มากบาง

ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายปกครอง

สำนักงานเขตทวีวัฒนา

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

ภาคผนวก

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ขจิต ชัชวานิชย์

รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย

กรุงเทพมหานคร

MIND MAP

(ผังความคิด)

เอกสารประกอบการบรรยาย

บทสรุปผู้บริหาร(Executive Summary)

ความเป็นมาและหลักการเหตุผลของงาน (WHY)

สภาพทั่วไป

เขตทวีวัฒนาเป็นเขตที่ขยายตัวทางกายภาพและจำนวนประชากร เป็นทางผ่านในการสัญจรไปต่างจังหวัดทุกภาคโดยผ่านถนนกาญจนาภิเษกและถนนบรมราชชนนี รวมทั้งเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาหลายแห่ง

สภาพปัญหาของพื้นที่

การขยายตัวด้านประชากรและด้านกายภาพของพื้นที่ทำให้เกิดปัญหา อาชญากรรม อุบัติภัย สภาพแวดล้อมและสาธารณสุขที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหากมีการป้องกันและเตรียมการรับสถานการณ์จะสามารถลดความเสียหายและการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก

ความสำคัญ

การป้องกัน บรรเทาภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย หน่วยงานที่รับผิดชอบย่อมไม่สามารถที่จะดูแลแก้ไขได้อย่างทั่วถึงต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)เป็นองค์กรที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้งขึ้นภายใต้ พ.ร.บ.ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยให้มีการฝึกอบรมมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นมาการฝึกอบรมมีหลักสูตรหลัก (อบรม๕วัน) แบบไปกลับและหลักสูตรฝึกทบทวน(อบรม๓วัน)แบบไปกลับ เป็นนโยบายให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการป้องกัน บรรเทาภัยและสาธารณสุขที่อาจเกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นผู้ผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกัน บรรเทาภัยที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัวชุมชนท้องถิ่นของตน การเพิ่มประสิทธิภาพอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)จึงมีความจำเป็นต่อการป้องกัน บรรเทาภัยและการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ซึ่งทำให้ลดการเสียหายและการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนเขตทวีวัฒนาและพื้นที่ใกล้เคียงและการสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงแห่งความปลอดภัยและมหานครแห่งความสุขตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปีระยะที่๑(พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐)

วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของงาน (WHAT)

- เพื่อค้นหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของอปพร.เขตทวีวัฒนาในการมีส่วนร่วมการป้องกัน บรรเทาภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- เพื่อพัฒนาศักยภาพของ อปพร.เขตทวีวัฒนาให้รู้เท่าทันปัญหาที่เกิดขึ้นไปสู่การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง
- เพื่อค้นหาช่องทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในแนวนโยบาย ระเบียบปฏิบัติงานของ อปพร.

จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนางานอปพร.เขตทวีวัฒนาให้มีความเข้มแข็งเป็นกำลังสำคัญในการป้องกันภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

แนวคิด/ทฤษฎี

๑. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)

ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

ความหมายของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลหรือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลคือแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้ ภาครัฐ และภาคประชาชนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการจัดระบบองค์กร ส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ภายใต้หลัก ๖ ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการ HOW

๑. ขยายกลุ่มเป้าหมายในการสรรหาผู้เข้ารับการฝึกอบรมอปพร.ดังนี้

๑.๑. สถานประกอบการ ชี้แจงทำความเข้าใจโดยจัดทำหนังสือและแผ่นพับประชาสัมพันธ์ประกอบเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอปพร.ในการป้องกัน บรรเทาภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มีผลต่อสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่นให้ส่งพนักงานเข้าอบรมอันสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม (CSR) ของสถานประกอบการโดยจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจและข้อตกลง (MOU)

๑.๒. สถานศึกษา ชี้แจงทำความเข้าใจโดยทำเป็นหนังสือและแผ่นพับประชาสัมพันธ์ประกอบเพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของอปพร.ที่มีผลต่อสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นให้ส่งนักเรียนนักศึกษาเข้าฝึกอบรมเพื่อเป็นการเรียนรู้ตามนโยบายรัฐบาลและปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นได้โดยจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขต

๒. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

จัดให้มีการศึกษาดูงานศูนย์อปพร.ดีเด่นทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดเพื่อเปิดโลกทัศน์ เสริมสร้างความรู้ ขวัญกำลังใจแก่อปพร.และเพิ่มแรงจูงใจในการสมัครเข้าอบรมโดยขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมและขอรับการสนับสนุนภาคเอกชนที่เห็นความสำคัญของ อปพร.

๓. การเสริมสร้างภารกิจของอปพร.

๓.๑. ขับเคลื่อนคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร.เขตให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาภารกิจของอปพร.โดยจัดให้การประชุมอย่างต่อเนื่อง จัดทำวาระการประชุมให้ครอบคลุมต่อการผลักดันให้เกิดกิจกรรมของ อปพร.อย่างต่อเนื่อง มอบหมายเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดประชุมเตรียมสถานที่ อาหาร เครื่องดื่มให้พร้อม

๓.๒. ส่งเสริมให้มี “ครูฝึกอปพร.” เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ นักเรียนนักศึกษา ชุมชน หมู่บ้าน จัดสรร สถานประกอบการเพื่อปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในการป้องกัน บรรเทาภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๓.๓. ใช้Application LINEในโทรศัพท์มือถือจัดตั้ง”กลุ่มอปพร.และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาภัยของสำนักงานเขตและเจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิง เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่” เพื่อเฝ้าระวังแจ้งเหตุ แก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ โดยมอบหมายหมายเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองสำนักงานเขตรับผิดชอบตรวจสอบติดตาม ประสานงานและรายงานผล

๓.๔ ส่งเสริมการใช้วิทยุสื่อสารอย่างถูกต้อง

๓.๕ การจัดอปพร.ประจำศูนย์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อุบัติเหตุเขต เพื่อให้อปพร.ร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เขต ฝ่ายโยธา ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ที่อยู่เวรประจำ “ชุดเคลื่อนที่เร็ว (ชุดBEST) และชุดเวรอัคคีภัย” ที่มีการผลัดอยู่เวรตลอดทั้งวันเนื่องจากมีรถกู้ภัย รถบรรทุกน้ำ เครื่องมือ อุปกรณ์ น้ำมันเชื้อเพลิงพร้อมและเมื่อเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการปฏิบัติงานมีกฎหมาย พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. ๒๕๓๙ ค้ำครอง

๓.๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการงบประมาณบริหารงานอปพร.

๓.๖.๑ จัดการงบประมาณบริหารงานอปพร.เดือนละ ๕,๐๐๐บาทให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการ ขับเคลื่อนคณะกรรมการประสานงานศูนย์อปพร.เขต การประชุมอปพร, การจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ การพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาดูงาน

๓.๖.๒ จัดหาเงินนอกงบประมาณสนับสนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนางาน และสวัสดิการ อปพร.โดยขอให้คณะกรรมการเป็นผู้ขับเคลื่อน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายและภาพลักษณ์ของอปพร.

ผลของการดำเนินกิจการ RESULTS

- อปพร.เขตทวีวัฒนา มีความเข้มแข็งเป็นกำลังสำคัญในการป้องกัน บรรเทาภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- ลดความเสียหาย สูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเขตทวีวัฒนาและพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้ผู้บริหารนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน RECOMMENADIONS

การพัฒนางาน อปพร.เป็นเรื่องที่ผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบาย มีการปรับปรุงระเบียบ ข้อบัญญัติ เพื่อสนับสนุนงาน อปพร. และจัดงบประมาณสนับสนุนการบริหารงานอปพร.เขต ปีละสามแสนกว่าบาท การเพิ่มประสิทธิภาพ อปพร.จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสำนักงานเขตที่รับผิดชอบต้องปรับปรุง พัฒนาระบบการในการสรรหาผู้เข้ารับการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การส่งเสริมการปฏิบัติภารกิจของ อปพร. ต้องอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการของผู้บริหารเขตและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบชอบด้านการป้องกัน บรรเทาภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย

กรุงเทพมหานครควรสนับสนุนงานอปพร.เพิ่มเติม

- โดยจัดสรรงบประมาณบริหารงานอปพร. แก่สำนักงานเขตเพิ่มขึ้นในการตัดเครื่องแบบ การจัดหาวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ขึ้นได้ ด้วยการสนับสนุนช่วยเหลือและได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร และอาจารย์ที่ปรึกษา ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิประสาท วิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนเป็นรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) นี้ได้ และ กรุณาชี้แนะแนวทาง ในการศึกษาค้นคว้า ผู้ฝึกอบรม รู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารทุกท่าน ของกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้โอกาสให้กับ ข้าราชการทุกระดับ เข้ารับการฝึกอบรม เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้จนประสบความสำเร็จในการฝึกอบรมและการนำเสนอผลงานรายงาน การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ ที่ได้ชี้แนะข้อบกพร่องของรายงานส่วนบุคคลเล่มนี้ด้วย เพื่อแก้ไขให้เกิด ความสมบูรณ์

ขอบพระคุณ นางสาวศิริ สุขสงวน ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำในการเขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) และเมตตาช่วย ตรวจสอบชี้แนะ ตลอดการทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลเล่มนี้ ที่ทำให้ประสบความสำเร็จและมี วัณนี้ และทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ นายสุวิทย์ แสงเสนห์ ผู้อำนวยการเขตทวีวัฒนา, นายสุวัฒน์ ต้นเสถียร ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตทวีวัฒนา นางปิยวรรณ อินทษะมะกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตทวีวัฒนา ที่คัดเลือก และให้โอกาสได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗ และผู้บริหารเขตทวี วัฒนา รวมทั้งข้าราชการ บุคลากร สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครทุกท่าน ให้ความร่วมมือเป็น อย่างดี รวมทั้ง เพื่อน ๆ นักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗ ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็น กำลังใจในการรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) ในครั้งนี้ ที่ช่วยแนะนำและช่วยค้นคว้า ให้ความรู้แลกเปลี่ยนกันในด้านต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์เป็นรูปเล่มขึ้นมา รวมถึงขอบคุณอีกหลาย ๆ ท่าน ที่มีได้เอ่ยมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ประโยชน์ คุณค่า และความดีของรายงานการศึกษาส่วนบุคคลเล่มนี้ ขอให้ เป็นผลงานที่สามารถ นำมาปฏิบัติได้จริงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของกรุงเทพมหานครต่อไป หากมีข้อผิดพลาดที่จะพึงมี ผู้จัดทำรายงานงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

นายชโลธาร มากบาง

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	๑
กิตติกรรมประกาศ	๔
สารบัญ	
ส่วนเนื้อเรื่อง	๕
สภาพทั่วไป	๕
ความสำคัญ	๕
สภาพปัญหาของการบริหารกิจการ อปพร.เขตทวีวัฒนา	๖
วัตถุประสงค์	๗
เป้าหมาย	๗
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๗
ขั้นตอนการปฏิบัติ/ผู้รับผิดชอบ	๘
งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ	๑๐
แนวทางการบริหารความเสี่ยง	๑๐
การประเมินผล	๑๓
บรรณานุกรม	๑๔
ภาคผนวก	๑๕
ประวัติย่อของผู้วิจัย	๑๖
MIND MAP	๑๗

ชื่อโครงการ การเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมอาสาสมัครท้องถิ่นภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เขตทวีวัฒนา หลักการและเหตุผล

๑. สภาพทั่วไป

เขตทวีวัฒนา มีพื้นที่ ๕๐ ตารางกิโลเมตร ประชากร ๗๘,๐๐๐ คน มีบ้านจำนวนประมาณ ๓,๗๓๙ หลัง โรงเรียนมัธยมในสังกัดกรุงเทพมหานคร ๗ แห่ง, โรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญ ๑ แห่ง, มหาวิทยาลัย ๑ แห่ง, วิทยาลัยอาชีวศึกษา ๒ แห่ง, ชุมชน ๑๖ ชุมชน, หมู่บ้านจัดสรร ๑๐๐ แห่ง, ศูนย์สาธารณสุข ๓ แห่ง, ถนนสายหลักได้แก่ ถนนกาญจนาภิเษก, ถนนศาลาธรรมสพน์, ถนนเลียบบคลองทวีวัฒนา เป็นเขตที่ประชากรและโครงสร้างเป็นทางผ่านในการสัญจรไปมาต่างจังหวัด ทุกภาคผ่านถนนกาญจนาภิเษก และถนนบรมราชชนนี

สภาพปัญหาในพื้นที่เขตทวีวัฒนา

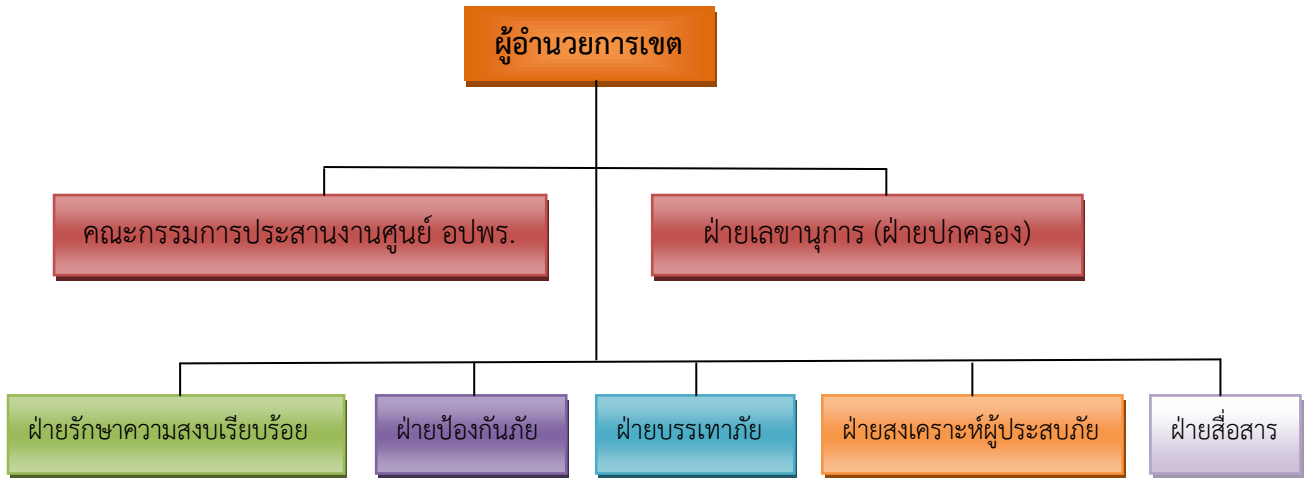
การขยายตัวด้านประชากรและด้านกายภาพของพื้นที่ทำให้เกิดปัญหา อาชญากรรม อุบัติภัย สภาพแวดล้อมและสาธารณสุขที่อาจเกิดขึ้น หากมีการป้องกันและเตรียมการรับสถานการณ์จะลดความเสียหาย และการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก

๒. ความสำคัญ

การป้องกัน บรรเทาภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัยหน่วยงานที่รับผิดชอบย่อมไม่สามารถที่จะดูแลแก้ไขได้อย่างทั่วถึงต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นองค์กรที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้งขึ้นภายใต้ พ.ร.บ.ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยมีการจัดฝึกอบรมมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๑ เป็นต้นมา การฝึกอบรมมีหลักสูตรหลัก (อบรม ๕ วัน) แบบไป - กลับ และหลักสูตรฝึกทบทวน (อบรม ๓ วัน) แบบไป-กลับ เป็นนโยบายให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการป้องกัน บรรเทาภัยและสาธารณสุขที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยมุ่งเน้นผู้ผ่านการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกัน บรรเทาภัย ที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นของตน การเพิ่มประสิทธิภาพอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จึงมีความจำเป็นต่อการป้องกัน บรรเทาภัย และการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยซึ่งจะทำให้ลดการเสียหายและการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินประชาชน ซึ่งในเขตทวีวัฒนา และพื้นที่ใกล้เคียง อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์การสร้างความปลอดภัยและมหานครแห่งความสุขตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐)

การฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๑ ปัจจุบันได้ปรับปรุงแก้ไข เป็นระเบียบอาสาสมัครป้องกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ อปพร. จึงเป็นอาสาสมัครที่มีกฎหมายรองรับ ในการปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัย บทบาทหน้าที่ จึงเป็นที่ยอมรับของสังคม และหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดมา หลักสูตรการฝึกอบรมมี ๒ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรหลัก ฝึกอบรม ๕ วัน และหลักสูตรฝึกทบทวน ฝึกอบรม ๓ วัน

โครงสร้างการบริหารของ อปพร. ประกอบด้วย



๓. สภาพปัญหาของการบริหารกิจการ อปพร. เขตทวีวัฒนา ประกอบด้วย

(๑.) การสรรหาผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(๑.๑) หลักสูตรหลัก (ฝึกอบรม ๕ วัน) รับจากผู้ที่ไม่เคยฝึกอบรม ปัจจุบันฝึกอบรมอย่างน้อย รุ่นละ ๕๐ คน การสรรหายากลำบาก ประชาชนไม่สนใจเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากมีภารกิจต้องปฏิบัติงาน และไม่เห็นความสำคัญ ขาดแรงจูงใจในการเข้ารับการฝึกอบรม

(๑.๒) หลักสูตรฝึกทบทวน (ฝึกอบรม ๓ วัน)

(๒.) หลักสูตรการฝึกอบรม เป็นการติดตามแนวทางที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยนำมาปรับบางส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยหลักสูตรหลักสำหรับผู้ที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรม มีระยะเวลาการฝึกอบรม ๕ วัน (ไม่พักค้าง) และหลักสูตรฝึกทบทวนสำหรับสมาชิก อปพร. ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว ระยะเวลา ๓ วัน (ไม่พักค้าง) หลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าว ได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นระยะเวลา ๒๗ ปีแล้ว ทำให้ไม่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตร อาจจะไม่กล้าที่จะปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้แตกต่างไปจากแนวปฏิบัติเดิม ประกอบกับได้รับการจัดสรรงบประมาณจำกัด หลักสูตรหลักจะได้รับงบประมาณรุ่นละ ๖๑,๐๐๐ บาท ส่วนหลักสูตรฝึกทบทวนรุ่นละ ๔๓,๐๐๐ บาท

(๓.) การปฏิบัติภารกิจ ปกติเมื่อ อปพร. ผ่านการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว จะมีการมอบหมายภารกิจโดยแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายป้องกันและบรรเทาภัย ฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ฝ่ายสื่อสาร และฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย ตามความเหมาะสมของสมาชิก

ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จึงควรศึกษากระบวนการบริหารงานอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ของสำนักงานเขต ในการการสรรหาบุคคลเข้ารับการฝึกอบรม การกำหนดหลักสูตรและจัดการหลักสูตร การมอบหมายภารกิจ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้ อปพร. ในด้านการป้องกัน บรรเทา และช่วยเหลือผู้ประสบภัย และประโยชน์เกื้อกูลในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

๔. วัตถุประสงค์

- (๑.) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค กระบวนการบริหารงาน อปพร.
- (๒.) เพื่อค้นหาแนวทาง ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของ อปพร. ให้มีส่วนร่วมในการป้องกัน บรรเทาภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (๓.) เพื่อพัฒนาศักยภาพของ อปพร. ให้รู้เท่าทันปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำความรู้ไปสู่การแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด
- (๔.) เพื่อค้นหาสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวนโยบาย ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการกิจของ อปพร. และประโยชน์เกื้อกูลเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ อปพร.

๕. เป้าหมาย

มุ่งพัฒนาองค์กร อปพร. เขตทวีวัฒนาให้เข้มแข็ง เป็นกำลังสำคัญ ป้องกัน บรรเทาภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย เพื่อสร้างความปลอดภัย สงบร่มเย็นในพื้นที่เขตทวีวัฒนา ภายในปี ๒๕๕๙

๖. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) ความหมายของการมีส่วนร่วม

ชินรัตน์ สมสืบ (๒๕๓๔, น.๒๕ - ๒๖) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิ (Right) และเป็นเอกสิทธิ (Privilege) กล่าวคือ ต้องได้รับการเคารพ และให้เกียรติในฐานะเอกสิทธิ จะต้องไม่ถูกบังคับและครอบงำ
๒. การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อผูกมัดจากคนแต่ละคน บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า โครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา
๓. การมีส่วนร่วมคือส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น
๔. การมีส่วนร่วมคือ เครื่องมือชี้วัดการพัฒนาท้องถิ่น

วิฑูรย์ ปัญญากุล (ชินรัตน์ สมสืบ ๒๕๓๔, น.๒๕) สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และ/หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา มีสิทธิในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาได้

นริทร์ชัย พัฒนพงศา (๒๕๓๘, น.๒๐) โดยสรุปแล้วความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างกว้าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ การให้ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการดำเนินการของโครงการตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการเหล่านี้

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

๖.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ความหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

กรมการปกครอง กล่าวถึงความหมายการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไว้ว่าเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมไปถึงภาควิชาการ

ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นการส่งเสริมเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤต ภัยอันตรายที่จะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมต้นเป็นลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกปัจจุบัน

สรุปจากความหมายต่าง ๆ ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปความหมายของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้ ภาครัฐ และภาคประชาชนมีการดำเนินงานการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการจัดระบบองค์กร สังคมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ภายใต้หลัก ๖ ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

๗. ขั้นตอนการปฏิบัติ/ผู้รับผิดชอบ

(๑.) การรับสมัครผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้รับงบประมาณให้ฝึกอบรมหลักสูตรหลักจำนวน ๕๐ คน ผู้สมัครเป็นผู้ที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรม ปัญหาที่ผ่านมาการสรรหาผู้เข้าอบรมไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ประชาชน บุคลากรในชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษา ไม่สนใจเข้าอบรม ดังนั้นจึงต้องเชิญชวน ประชาชน ที่มีคุณสมบัติ (คุณสมบัติเบื้องต้นเป็นบุคคล อายุ ๑๗ ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่เขต) จากชุมชน ๑๖ ชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัย โดยกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) ขอความร่วมมือและจัดทำบันทึกข้อตกลงกับสถาบันการศึกษา ในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โรงเรียนมัธยมปลายในพื้นที่เขต ส่งนักเรียนนักศึกษา เข้าอบรมเพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถที่จะช่วยเหลือตนเอง ชุมชน ท้องถิ่น ของตนเอง ในการป้องกัน บรรเทาภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย เพื่อเป็นการเสริมสร้างการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม การเป็นจิตอาสา โดยจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจและข้อตกลง (MOU) ให้ถือว่าเป็นกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา

(๑.๒) บุคลากรของสำนักงานเขต เอกชน โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย พนักงานขับเครื่องจักรกล เช่น รถชุด รถตัก รถบรรทุก รถดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ ซึ่งจะเป็นกำลังพลสำคัญเมื่อเกิดสาธารณภัยและภัยต่าง ๆ โดยบุคลากรของสำนักงานเขตเองที่ในเวลาราชการถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่หากนอกเวลาราชการก็ปฏิบัติงานในการเป็น อปพร. ได้

(๑.๓) ขอความร่วมมือ สถานประกอบการให้ส่งบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย การป้องกันภัยเข้าฝึกอบรม โดยมีการจัดทำบันทึกความเข้าใจและข้อตกลง (MOU) ระหว่าง สถานประกอบการ และสำนักงานเขต ให้ทราบถึงความสำคัญ บทบาท หน้าที่ของ อปพร. และถือเป็นการกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม (CSR) ของสถานประกอบการ

(๒.) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรม อปพร. หลักสูตรหลัก (๕ วัน) และหลักสูตรทบทวน (๓ วัน) มีภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ (๓ วัน) แบบไม่พักค้าง โดยหลักสูตรทั้ง ๒ ประเภท ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย

หลักสูตรการฝึกอบรม อปพร.หลักสูตรหลัก (๕ วัน) และหลักสูตรทบทวน (๓ วัน) มีภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ (๓ วัน) แบบไม่พักค้าง โดยหลักสูตรทั้ง ๒ ประเภท ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย การป้องกันการภัย ระเบียบอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) การป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย และสาธารณภัย การปฐมพยาบาล การช่วยเหลือด้านการจราจร การรักษาความสงบเรียบร้อย

เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านการฝึกอบรม ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมต่อเนื่องจากการฝึกอบรม ได้แก่

การศึกษาดูงาน ศูนย์อปพร. ที่มีความเข้มแข็ง มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด โดยให้มีการพักค้างคืนอย่างน้อย ๑ คืน เพื่อให้เปิดโลกทัศน์ และเสริมสร้างความรักความสามัคคี สร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนแรงจูงใจให้ผู้สนใจเข้าฝึกอบรม อปพร.

(๓.) การปฏิบัติภารกิจของ อปพร. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ อปพร. โดย

(๓.๑) การขับเคลื่อนคณะกรรมการประสานงาน อปพร.เขต และ อปพร. เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการ ให้มีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อย ๒ ครั้ง/เดือน เพื่อกำหนดกิจกรรม ภารกิจ ให้สมาชิก อปพร. มีกิจกรรม ภารกิจ อย่างต่อเนื่องทั้งปี ได้แก่ การฝึกซ้อม การร่วมกิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กิจกรรมตามประเพณี

(๓.๒) จัดทีมครูฝึก อปพร. เพื่อให้เป็นชุดฝึกอย่างน้อย ๒ ชุด ให้ความรู้ ฝึกอบรม การป้องกันและบรรเทาภัย แก่ประชาชนในชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษา

(๓.๓) จัดให้มีอปพร. ประจำศูนย์อปพร. เขต ผลัดเปลี่ยนทุกวัน อย่างน้อยผลัดละ ๒ – ๔ คน โดยให้ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต โดยใช้ยานพาหนะรถกู้ภัย รถบรรทุกน้ำ เครื่องมืออุปกรณ์ ที่ใช้ปฏิบัติงานประจำศูนย์ อปพร.เขต เนื่องจากสำนักงานเขตมีพร้อม ทั้งยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่สนับสนุน เป็นลักษณะการปฏิบัติงานร่วมระหว่าง อปพร. กับ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ทวีพัฒนา ประกอบด้วย ฝ่ายรักษาความสะอาด (เวรอัคคีภัย), ฝ่ายปกครอง (เวรอัคคีภัย), ฝ่ายโยธา (หน่วย Best) ร่วมกับ อปพร., ตำรวจ, เจ้าหน้าที่เขต, และสถานีดับเพลิงในพื้นที่

(๓.๔) จัดตั้งกลุ่มโซเชียลเน็ตเวิร์ก โดยใช้ Application Line เนื่องจากปัจจุบัน และอนาคต สมาชิก อปพร. นิยมใช้โทรศัพท์สมาร์ตโฟน และจัดตั้งกลุ่ม Application Line จำนวนมาก ควรให้สมาชิก อปพร. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน บรรเทา และช่วยเหลือผู้ประสบภัย การเฝ้าระวังภัย ได้แก่ ผู้บริหารของสำนักงานเขต ฝ่ายปกครอง ฝ่ายโยธา ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นสมาชิกกลุ่ม เจ้าหน้าที่ดับเพลิงเจ้าหน้าที่เทศกิจ เพื่อรับแจ้งเหตุการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ และแจ้งฝ่ายที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน โดยให้ฝ่ายปกครองมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ และเมื่อดำเนินการแล้ว ให้มีการแจ้งผลดำเนินการใน Lineกลุ่ม อปพร. ด้วย

(๓.๕) ส่งเสริมการใช้วิทยุสื่อสารอย่างถูกต้อง วิทยุสื่อสารเป็นอุปกรณ์สำคัญที่สมาชิก อปพร. นิยมและให้ความสำคัญในการใช้ปฏิบัติงานมาตลอด และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ที่ขอใช้วิทยุสื่อสารสมัครเข้ารับการฝึกอบรม อปพร. กรุงเทพมหานคร ได้ส่งเสริมให้มีการใช้วิทยุสื่อสารในการปฏิบัติงานโดยมอบสำนักเทศกิจ จัดให้มีการอบรม อปพร. ในการใช้วิทยุสื่อสารปีละหลายรุ่น จัดให้งบประมาณค่าตอบแทนให้อปพร. อยู่ปฏิบัติงานประจำศูนย์วิทยุ อปพร. ประจำเขต ผลัดละ ๒ คน วันละ ๒ ผลัดโดยให้สมาชิก อปพร. จัดหาวิทยุสื่อสารชนิดมือถือ ชนิดสังเคราะห์ความถี่ ที่ใช้เฉพาะของความถี่ของกรุงเทพมหานครและช่องของ อปพร.

ปัจจุบันสมาชิก อปพร. ใช้วิทยุสื่อสารอย่างไม่ถูกต้อง โดยไม่ได้นำวิทยุสื่อสารมอบให้แก่กรุงเทพมหานคร เพื่อทำการสังเคราะห์ความถี่เฉพาะช่วง เป็นเรื่องที่เกิดกฎหมาย หากถูกจับดำเนินคดีต้องถูกปรับเป็นเงินจำนวนมาก

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ อปพร. มีวิทยุสื่อสารที่ถูกต้อง และใช้วิทยุให้ถูกต้องโดยดำเนินการดังนี้

(๓.๕.๑) จัดให้มีการใช้วิทยุสื่อสาร ให้แก่ อปพร. เขตทวีวัฒนา โดยเชิญวิทยากรจากสำนักเทคนิค และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ให้ความรู้เพื่อปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

(๓.๕.๒) จัดหาบริษัท ห้างร้าน ที่จำหน่ายวิทยุสื่อสาร ชนิดสังเคราะห์ความถี่ ที่มีคุณภาพดี และราคาไม่แพง อาจให้มีการผ่อนชำระได้ และให้มีการทำเรื่องการใช้วิทยุสื่อสารให้ถูกต้องตามระเบียบ

(๓.๖) การจัดการงบประมาณ สนับสนุนงาน อปพร. ปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขต บริหารศูนย์ อปพร. โดยแบ่งเป็น ค่าตอบแทน อปพร. ประจำเครื่องวิทยุสื่อสาร ประจำที่ของศูนย์ อปพร. ผลัดละ ๒ คน ผลัดที่ ๑ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น.- ๒๔.๐๐ น. และผลัดที่ ๒ ตั้งแต่เวลา ๒๔.๐๐ น. - ๐๘.๐๐ น. คนละ ๒๐๐ บาท และเงินบริหารศูนย์ อปพร. เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท นับเป็นประโยชน์ สำหรับการบริหารกิจการ อปพร. มาก แต่ที่ผ่านมามีหลายเขตได้ใช้เงินดังกล่าวไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร อาจจะไม่มีความเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติ และการละเอียดของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดให้มีการใช้เงินดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ ได้แก่ การจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือประจำศูนย์ อปพร. เช่น รองเท้าผจญเพลิง ถุงมือ เสื้อคลุม น้ำยาดับเพลิง สายส่งน้ำดับเพลิง เครื่องดื่ม อาหารว่าง สำหรับการประชุม อปพร. และคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. โดยมอบหมายเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรับผิดชอบดำเนินการ และหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบติดตามเป็นประจำทุกเดือน

๘. งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ

(๑.) งบประมาณ ใช้งบประมาณที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้ แผนงานบริหารงานอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยแยกเป็น

(๑.๑) ค่าตอบแทน อปพร. ประจำศูนย์วิทยุ อปพร. วันละ ๘๐๐ บาท จำนวน ๓๖ วัน เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

(๑.๒) ค่าบริหารศูนย์ อปพร. เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท

(๑.๓) ขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนและการจัดกิจกรรมจัดหาทุน สนับสนุนกิจการ อปพร.

(๒.) ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๙. แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยงที่ ๑: การสรรหาผู้เข้ารับการฝึกอบรม อปพร.

- สถานประกอบการ ไม่เห็นความสำคัญที่จะให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรม เพราะเห็นว่าเป็นการเสียเวลา พนักงานต้องปฏิบัติงาน

การป้องกันความเสี่ยง

(๑.๑) สร้างความรู้ความเข้าใจโดยจัดทำคู่มือ แผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ และหนังสือชี้แจงให้ทราบความสำคัญของการฝึกอบรม อปพร. และภารกิจ บทบาทหน้าที่ของ อปพร. ประโยชน์ที่สถานประกอบการและสังคมท้องถิ่นได้รับ และถือเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสังคม และการรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ที่เป็นภารกิจของสถานประกอบการ

(๑.๒) ให้มีการจัดทำบันทึกความตกลง (MOU) ระหว่างสถานประกอบการกับสำนักงานเขต ในการมีส่วนร่วมการฝึกอบรม และการปฏิบัติภารกิจ อปพร.

(๒) สถานศึกษา มักไม่ให้ความร่วมมือ โดยเห็นว่าจะทำให้นักเรียน นักศึกษาเสียการเรียน

การป้องกันความเสี่ยง

(๒.๑) จัดทำหนังสือชี้แจง แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ให้ทราบถึงความสำคัญ ของ อปพร. และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การฝึกอบรม อปพร. ส่วนมากจัดฝึกอบรมในช่วงวันหยุดราชการเป็นส่วนมาก
- การฝึกอบรมและการปฏิบัติภารกิจของ อปพร. มีประโยชน์ ต่อผู้ผ่านการฝึกอบรม ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถานศึกษาของตน
- เป็นการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาล
- จัดทำเป็นบันทึกความตกลง (MOU) ระหว่างสถานศึกษา กับสำนักงานเขต

ประเด็นความเสี่ยงที่ ๒: การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม

- การเพิ่มเนื้อหาของหลักสูตร โดยเน้นการเสริมสร้างประสบการณ์ภาคสนามโดยให้มีการศึกษาดูงานศูนย์ อปพร. ดีเด่น ทั้งแบบพักค้างคืน หรือแบบไป-กลับ ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม ทั้งค่าอาหาร ค่ายานพาหนะ ค่าวิทยากร ค่าที่พัก แต่โดยที่ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ แต่สามารถดำเนินการได้โดยการสร้างการมีส่วนร่วม (People Participation) ของภาคเอกชน ในการสนับสนุนให้ อปพร. ได้มีโอกาสพัฒนาประสบการณ์ภาคสนามให้มากยิ่งขึ้น สำหรับในปีต่อไปขอจัดสรรงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร

การป้องกันความเสี่ยง

การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดย

- จัดหาสถานที่ดูงานและสถานที่พักของทางราชการ หรือองค์การเอกชน ถ้ามีที่พักรับรองราคาถูก หรือไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ค่ายทหาร ศูนย์ฝึก ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ค่ายพระรามหก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฐานทัพเรือสัตหีบ เป็นต้น
- ยานพาหนะ ใช้รถของสำนักงานเขตและขอสนับสนุนจากหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร
- อาหาร ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยใช้จ่ายอย่างประหยัด

ประเด็นความเสี่ยงที่ ๓: การปฏิบัติภารกิจของ อปพร.

(๓.๑) การดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. การขับเคลื่อนภารกิจของ อปพร. อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากคณะกรรมการไม่ให้ความสนใจและความสำคัญกับภารกิจ อปพร. เท่าที่ควร

การป้องกันความเสี่ยง

หัวหน้าฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบต้องผลักดันสนับสนุนให้มีการประชุม คณะกรรมการประสานงาน อปพร. ตามที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ และอำนวยความสะดวกเรื่องการจัดการประชุม และการเบิกจ่ายงบประมาณบริหารงาน อปพร. ให้รวดเร็วและถูกต้อง

(๓.๒) การจัดทีม “ครูฝึก อปพร.”

(๓.๒.๑) อปพร. ที่เป็นครูฝึก จะเป็นชุดเดียวกับชุดที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและบรรเทาภัย อาจมีเวลาไม่เพียงพอในการไปฝึกอบรมให้แก่ผู้อื่นในบางช่วงเวลา

(๓.๒.๒) การฝึกอบรมให้แก่ องค์กร ชุมชน สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายเรื่องค่าวัสดุ-อุปกรณ์ ค่าอาหาร เบี้ยเลี้ยงของครูฝึก เป็นภาระค่าใช้จ่ายของศูนย์ อปพร. เขต และอาจเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์

การป้องกันความเสี่ยง

- ใช้การเบิกจ่ายงบประมาณบริหารงาน อปพร. รายเดือนอย่างประหยัด
- องค์กรที่ร่วมฝึกให้การสนับสนุนทรัพยากรการฝึกอบรม
- จัดเตรียมชุดครูฝึกไว้อย่างน้อย ๒ ชุด เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจ

(๓.๓.) การจัดชุดปฏิบัติการ อปพร. ประจำศูนย์ อปพร. เขต ร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ อปพร. เขต

(๓.๓.๑) การให้ อปพร. ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อปพร.เขต เป็นการลดความเสี่ยงในการใช้ยานพาหนะและเครื่องมือ อุปกรณ์เนื่องจากการใช้รถและเครื่องจักรกล เครื่องมือของสำนักงานเขต เจ้าหน้าที่เขตเป็นผู้ใช้ มีความรู้ความชำนาญและมีกฎหมาย พรบ. การรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่คุ้มครอง เมื่อประสบอุบัติเหตุละเมิดทรัพย์สินผู้อื่น

(๓.๓.๒) จัดเตรียมเครื่องมือให้พร้อมในการปฏิบัติงาน

ประเด็นความเสี่ยงที่ ๔:

การใช้ Application Line จัดตั้งกลุ่มอปพร. ร่วมกับผู้บริหารเขต เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานป้องกัน บรรเทาภัย เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่

- สมาชิกในกลุ่ม Line ให้ความสนใจและแก้ไขปัญหาที่ได้รับแจ้งเหตุ

การป้องกันความเสี่ยง

- ต้องมอบหมายหัวหน้าฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบตรวจสอบติดตามเฝ้าดูการรายงานแจ้งเหตุและประสานงานดำเนินการแก้ไขและรายงานผล

๓.๕ การสนับสนุนการใช้วิทยุสื่อสาร อปพร.อย่างถูกต้อง

- อปพร. เคยชินการใช้วิทยุสื่อสารที่เป็นวิทยุผิดกฎหมายและใช้อย่างไม่ถูกต้อง

การป้องกันความเสี่ยง

ต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ ตรวจสอบติดตามและให้การแนะนำอย่างต่อเนื่องและมอบหัวหน้าฝ่ายสื่อสารของศูนย์ อปพร. เขตกำกับดูแล

๓.๖ การจัดการงบประมาณบริหารงาน อปพร.เขต

(๓.๖.๑) การเบิกจ่ายงบประมาณในการอยู่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ อาจไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น ไม่อยู่ปฏิบัติงาน แต่ลงชื่อปฏิบัติงาน

(๓.๖.๒) การเบิกจ่ายงบประมาณบริหารงาน อปพร. ไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่นตั้งเบิก โดยไม่มีวัสดุ

(๓.๖.๓) การจัดกิจกรรมหรือการขอสนับสนุนจากภาคเอกชนอาจมีการแอบอ้าง แสวงหาผลประโยชน์และใช้จ่ายไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

การป้องกันความเสี่ยง

นำเอาหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)มาใช้ในการวางแผน งาน อปพร. เขต ในทุกระบบงานโดยเฉพาะในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม ทั้งนี้ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของ คณะกรรมการประสานงาน อปพร. อย่างต่อเนื่อง

๑๐. การประเมินผล

เดิมได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ อปพร. โดยการใช้แบบสอบถามซึ่งอาจได้รับข้อมูลไม่ ตรงตามความเป็นจริง

การป้องกันความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารงาน อปพร. เขตทวีวัฒนา มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จำเป็นจะต้อง ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของ อปพร. อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ - ๒ ครั้ง ทั้งในระดับ รายบุคคล ระดับชุดปฏิบัติการ และระดับคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. โดยฝ่ายปกครองจะเป็น แกนหลักในการประเมินผล ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินผลแบบ ๓๖๐ องศา ได้แก่ ประเมินจากสมาชิก อปพร. ด้วยกันเอง ประชาชน ผู้บริหารและพนักงานของสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล ในพื้นที่ ผู้บริหาร- เจ้าหน้าที่ สำนักงานเขต ครู - นักเรียน โรงเรียนในพื้นที่ ฯลฯ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต พฤติกรรม การประชุมรับฟังความคิดเห็นและการออกแบบสอบถาม ในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว

บรรณานุกรม

- ชินรัตน์ สมศักดิ์. (๒๕๓๐). *แนวคิดการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร:
สมพร เทพสิทธิ์า. (๒๕๓๔). *ทฤษฎีการจูงใจ*. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร. (๒๕๕๖). *แนวทางการดำเนินงาน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน*. สำนักป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ม.ป.ท.
ชโลธาร มากบาง. (๒๕๔๙). *ปัจจัยที่เสริมสร้างให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)
มีความเข้มแข็ง: ศึกษาเฉพาะกรณี เขตบางบอน รายงานผลการศึกษา
เพื่อเสนอคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานปกครอง ๗ ว. ฝ่ายปกครอง
สำนักงานเขตบางบอน*
กรุงเทพมหานคร. (๒๕๕๖). *พ.ร.บ. บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. สำนักนายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก

ส่วนประวัติผู้เขียน

- ชื่อ – สกุล : ชโลธาร มากบาง
- วัน เดือน ปี เกิด : ๑ มีนาคม ๒๕๐๔
- ภูมิลำเนา : อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๘๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- การศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๒๖ : ปริญญาตรี สาขาวิชา ศิลปะศาสตร์บัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พ.ศ. ๒๕๕๘ : ปริญญาโท รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประสบการณ์การทำงาน

- ปัจจุบัน : พัฒนาชุมชน ๓ ฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตหนองแขม พ.ศ. ๒๕๓๒
- : เจ้าพนักงานปกครอง ๓- ๕ ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตหนองแขม,สำนักงานเขตบางพลัด พ.ศ. ๒๕๓๙
- : เจ้าพนักงานปกครอง ๖ – ๗ ว. ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตหนองแขม, สำนักงานเขตบางบอน พ.ศ. ๒๕๔๐ -๒๕๔๔
- : เจ้าพนักงานชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตหนองแขม ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘
- : เจ้าพนักงานชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตทวีวัฒนา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน

MIND MAP

